

K TÝLOVÉMU ZABEZPEČENÍ VOJSK PVOS

Jedním z hlavních rysů **materiálního zabezpečení vojsk PVOS** je jejich plná závislost na zdrojích, které jim vyčleňujeme v různých teritoriálních skladech. Zásoby hlavních druhů materiálu u vojsk, vyčleněné v posádkách, v okružových a ústředních skladech jsou výhodně rozmístěny a zabezpečují vedení bojové činnosti útvarů a jednotek PVOS na potřebnou dobu. Pro období, po které jsou všechny útvary a jednotky PVOS na vlastním území, tento způsob plně odpovídá, je efektivní a jak vyplývá z poznatků ze cvičení plně se osvědčuje.

Ve válce může však dojít k situacím, kdy uvedený zdroj zásob na území státu v důsledku působení nepřítele dočasně nemožní plně pokrývat vzniklé potřeby vlastních vojsk. Proto otázka manévru těmito materiálními prostředky vyvstává jako jeden ze základních prvků činnosti týlu PVOS při všestranném zabezpečování vojsk. Ukázalo se to na nedávném cvičení vojsk PVOS — „GRANIT-80“.

K takovéto situaci může dojít po hromadných jaderných úderech nepřítele, kdy bude dočasně narušena přeprava, spojení, výroba, opravářská činnost a kdy bude ztíženo i znemožněno pravidelný přísun a odběr materiálních prostředků ze stanovených míst. Nejsložitější bude situace, když dojde k narušení zásobovacího systému a výše zásob u útvarů a jednotek PVOS již značně poklesla. Pak útvary a jednotky jsou závislé jen na pohyblivých zásobách, které mají u sebe. Při narušení

civilní distribuční sítě bude ztíženo zvláště zabezpečení malých jednotek, které zejména jednotlivými druhy proviantu a PHM se zásobují z civilní sítě. Zpravidla přitom může dojít i k vynucené změně v dislokaci zejména jednotek radiotechnického vojska i stíhacích leteckých útvarů do nových míst, ve kterých by měl být v civilní síti pro ně zabezpečen potřebný materiál i za těchto ztížených podmínek.

Aby nedošlo k narušení bojeschopnosti vojsk, je třeba v takovém případě přijímat nezbytná výjimečná opatření v součinnosti s místními orgány státní moci, zabezpečit manévr částí zásob mezi útvary PVOS a v neposlední řadě dodržovat přísný režim hospodárnosti ve spotřebě všech materiálních prostředků. K manévru zásobami můžeme využít dopravních prostředků od jednotek, útvarů i svazků, popř. se souhlasem velitele i prostředků vzdušného přísunu. Tak to bylo řečeno na posledním operačním cvičení, kdy z méně narušených míst bylo třeba dodat útvarům a jednotkám PVOS do prostorů vážného narušení vše nutné pro další vedení bojové činnosti.

Protože jsou známy zámysly protivníka i pravděpodobné účinky při napadení našeho území, můžeme situaci v materiálním zabezpečení v mnohém předvídat, včas plánovat a připravovat opatření k jejímu překonání, včetně zajištění vyčlenění zásob v civilní síti v prostorech, do nichž předpokládáme přemístit jednotky a útvary PVOS.

Cvičení „GRANIT-80“ ukázalo i na další specifiku v materiálním zabezpečení. Po úspěšném rozvíjení operace pozemními silami může dojít i k přesunu části vojsk PVOS za státní hranici. V daném případě byly některé jednotky a útvary vysunuty 200 až 250 km za státní hranici a na tuto hloubku se prakticky vzdálily od svých zdrojů zásob. Tato situace vyvolala několik problémů z hlediska materiálního zabezpečení. Za prvé — jak zabezpečovat tyto útvary a jednotky vším potřebným pro život a nepřetržité vedení bojové činnosti, dále jakým způsobem materiální zabezpečení řídit, tj. jak organizovat velení a řízení týlu a které vlastní výkonné prostředky (týlové jednotky) k tomu využít.

Za státní hranicí bylo rozmístěno několik útvarů radiotechnického vojska, dále protiletadlové prostředky a část sil stíhacího letectva. Poznatky ukazují, že k materiálnímu zabezpečení bylo vhodné v této situaci využít nejbližších frontových zásobovacích zařízení, která k této době se v daném prostoru rozmístila. Kromě toho můžeme využít materiálních zdrojů armádní letecké základny, pokud se tato již přemístila, nebo jejího oddělení. Kontakt s týlem frontového letectva je účelný zvláště proto, že týl PVOS — rovněž jako týl frontového letectva — zabezpečuje provozuschopnost vyčleněných letišť, zajišťuje na nich létání a všestranně je zabezpečuje.

Do nového prostoru činnosti je třeba nepřetržitě přisunovat předem určené útvary a jednotkám všechny druhy leteckého materiálu (třídy 03), leteckých pohonných hmot, automobilních pohonných hmot a maziv, munice, proviantu, chemického, výstrojního a zdravotnického materiálu a zajistit nepřetržitě zásobování nezávadnou pitnou vodou. Je třeba počítat i s opravami složité bojové techniky a pro opravu a údržbu letišť zajistit urychleně materiál z místních zdrojů.

K včasnému a účinnému týlovému zabezpečení uvedených útvarů a jednotek je nutné přijmout i potřebná organizační opatření k zajištění centralizace velení týlu za státní hranicí. Může být k tomu vyčleněna část sil z TVS velitelství PVOS nebo příslušného svazku PVOS se spojovacími prostředky. Úkolem této skupiny je zajistit podle předem připravené varianty potřebný dohovor s orgány týlu frontu a týlu frontového letectva a přijmout konkrétní opatření k nepřetržitému materiálnímu zabezpečení všech předem určených útvarů a jednotek. K výkonné činnosti se ukázalo vhodným vytvořit organické uskupení týlových útvarů a jednotek

s centralizovaným řízením. Na cvičení bylo proto počítáno s vytvořením „pluku materiálního zabezpečení“ a do něho byly začleněny letecké stavební útvary, letištní útvary a samostatná automobilní rota divize PVOS. Je třeba mít k dispozici též jednotku obsluhy k zajištění nakládacích a vykládacích prací a k jeho ochraně a obraně. Je nezbytné, aby u tohoto týlového útvaru pracovala alespoň jedna polní úpravna vody a u každého bojového útvaru PVOS další vlastní úpravna.

Průměrná denní spotřeba uvedených útvarů a jednotek na území nepřítelů činila cca 400—500 t materiálu. Na první pohled by takovou výši nebylo těžké zabezpečit. Je však nutné tento materiál dodat na několik letišť, do postavení protiletadlových útvarů a k řadě jednotek radiotechnického vojska, které jsou rozptýleny na velkém prostoru a ve značných vzdálenostech od sebe. Zejména u radiotechnických útvarů bude vhodné centralizovat dopravní prostředky radiotechnických rot, odebrat jimi ve výdejních místech od dopravních prostředků pluku materiálního zabezpečení zásoby a v rámci radiotechnického útvaru přisunovat k rotám ve výši alespoň 2—3denní spotřeby najednou, aby bylo možné postupně denně je přisunovat k jedné rotě.

Další úkol, který vyvstává v týlovém zabezpečení vojsk PVOS, je možnost přejít do zásobovací péče nových, dříve neplánovaných útvarů a jednotek PVOS. Může jít podle zkušeností např. o jeden letecký útvary, 1—2 útvary protiletadlové a do 3 útvarů radiotechnických. Jak velitelství, tak i týlové orgány musí zabezpečit, aby tyto útvary byly předány s úplnými pohyblivými zásobami a aby bylo včas plánováno a řešeno nejen jejich materiální, ale všestranné týlové zabezpečení. Složitost této otázky vystupuje do popředí zejména při jejich převzetí v době po hromadných jaderných úderech nepřítelů.

Ve zdravotnickém zabezpečení PVOS jde především o likvidaci hromadných ztrát po jaderných úderech, neboť vyhledávacími cíli nepřátelských úderů jsou především letištní síť a prostředky protiletadlové obrany. Zabezpečení včasného odsunu raněných vyvolává potřebu posílit zdravotnickou službu PVOS zejména odsunovými prostředky a zároveň si udržovat trvalý přehled o situaci v těch stacionárních zdravotnických zařízeních, do kterých je odsun raněných směřován. To vyžaduje co nejvyšší součinnost zdravotnické služby PVOS se zdravotnickou službou vojenských okruhů. Bez této operativní součinnosti by mohla nastat neprehledná

situace v příjmu raněných na zdravotnické etapy a zvýšil by se počet nenávratných ztrát. K plnění tohoto úkolu je tedy nutné udržovat spolehlivé spojení mezi místy velení týlu PVOS a vojenských okruhů, včetně spojení se zdravotnickou službou MNO.

Značnou pozornost si vyžadá udržování na potřebné úrovni hygienicko-epidemiologického stavu v prostorech rozmístění vojsk PVOS a trvalé znalosti této situace. V tomto směru ukazují poznatky, jak je důležité spojit úsilí zdravotnické služby PVOS s orgány proviantní, chemické, veterinární i výstrojní služby, ale i s velitelskými orgány na jednotlivých stupních velení, neboť i velitelé jednotek, útvarů a svazků PVOS jsou nuceni reálně hodnotit hygienickou situaci svých vojsk a brát v úvahu její vliv na celkovou bojovou schopnost při rozhodování v dalším vedení bojové činnosti.

Protože zdravotnická služba PVOS nemá vlastní hygienicko-epidemiologické prostředky, platí i zde požadavek úzké součinnosti především s orgány vojenských okruhů i státní správy. Kromě toho by

bylo na místě po důkladném rozboru této situace umožnit začlenění do organizace zdravotnické služby PVOS některých z těchto prostředků. Potřeba odborných orgánů hygienicko-epidemiologické služby se zřetelně projevuje i na území za státní hranicí, kde bude patrný nedostatek teritoriálních orgánů této služby a kde bude nutné úzce spolupracovat s hygienicko-epidemiologickou službou polních vojsk.

Léčebně odsunové zabezpečení vojsk PVOS v prostoru za státní hranicí bylo úzce navázáno na zabezpečení polních vojsk, která zde rozvinula své zdravotnické etapy. I ve zdravotnické péči je nejsložitější zabezpečení malých odloučených jednotek, které na vlastním území mají vyčleněnou kapacitu v civilních zdravotnických zařízeních. V nové situaci tato báze chybí a musí být proto předem promyšlen a projednán způsob poskytování zdravotnické pomoci, a to buď cestou posílení především útvarů radiotechnického vojska, nebo spolehlivým zabezpečením ze strany orgánů zdravotnické služby polních vojsk a frontového letectva, které jsou v odpovídajících vzdálenostech.

Některé otázky materiálního a zdravotnického zabezpečení vojsk PVOS byly na cvičení „GRANIT-80“ poměrně široce procvičeny. Zkušenost ukázala oprávněnost požadavku na předvídání a plánování týlového zabezpečení ve variantách, které by odpovídaly možným situacím v průběhu vedení bojové činnosti. Dále se ukázalo, že všichni velitelé musí znát stav podřízených vojsk a jejich materiální a zdravotnické zabezpečení, aby se mohli správně rozhodovat pro úspěšné vedení bojové činnosti.